

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Навчально-науковий інститут економічної безпеки та митної справи

Кафедра кримінальних розслідувань

Затверджено

Вченою радою Навчально-наукового
інституту економічної безпеки та митної
справи

протокол від 19.01 2022 № 1

Голова Вченої ради Інституту

В. Біла

Методичні рекомендації
до написання курсових робіт з навчальної дисципліни
«Криміналістика: фінансові розслідування»
для підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) освіти
(денної форми навчання)

галузь знань: 26 «Цивільна безпека»
спеціальність: 262 «Правоохоронна діяльність»
освітньо-професійна програма: «Правоохоронна діяльність»
Статус дисципліни: вибіркова

Ірпінь 2022

Методичні рекомендації складені на основі освітньо-професійної програми «Правоохоронна діяльність» підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня, затвердженої Вченою радою «18» червня 2020 р., протокол № 7 та освітньо-професійної програми «Фінансові розслідування» підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня, затвердженої Вченою радою «18» червня 2020 р., протокол № 7.

Укладачі:

А.С. Амеліна, доцент, к.ю.н, професор
кафедри кримінальних розслідувань

Т.П. Яцик, доцент, к.ю.н, професор
кафедри кримінальних розслідувань

Рецензенти:

О.А. Калганова, доцент, к.ю.н, в.о.
завідувача кафедри кримінальних
розслідувань

Н.В. Лаговська, к.ю.н., доцент
кафедри кримінальної юстиції

Методичні рекомендації до написання курсових робіт розглянуто та схвалено кафедрою кримінальних розслідувань, протокол від «30» 12 2021 № 4.

В.о. завідувача кафедри

О.А. Калганова, доцент, к.ю.н.

Розглянуто і схвалено вченою радою Навчально-наукового інституту економічної безпеки та митної справи, протокол від «19» 01 2022 № 1.

Зміст

1. Загальні положення курсової роботи	4
2. Структура курсової роботи	5
3. Вимоги до змісту курсової роботи	6
3.1. Вступ	7
3.2. Основна частина	7
3.3. Висновки	8
3.4. Список використаних джерел	8
3.5. Додатки	8
4. Вимоги до оформлення курсової роботи	9
5. Організація виконання та захисту роботи	12
6. Орієнтовна тематика курсових робіт	22
7. Рекомендована література	44

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Важливим елементом освітнього процесу є курсова робота як дієвий засіб підвищення якості підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня та нарощення їх ключових компетенцій. Працюючи над курсовою роботою, здобувачі вищої освіти повинні здобути навички наукового підходу до висвітлення обраної теми дослідження, вміння відбирати, опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати матеріал, який досліджується, робити необхідні висновки.

Курсова робота – це кваліфікаційна письмова робота здобувача вищої освіти з навчальної дисципліни «Криміналістика (м. 2 Криміналістика: фінансові розслідування)», яка передбачена навчальним планом як обов'язкова складова навчального процесу.

Виконання і захист курсової роботи дозволяють визначити рівень теоретичної і практичної підготовки здобувача вищої освіти, його вміння самостійно працювати з науковою літературою, правильно аналізувати та узагальнювати навчальний матеріал.

Курсова робота повинна відповідати сучасному рівню юридичної науки, чинного законодавства і юридичної практики.

Курсова робота виконується з метою:

- систематизації, поглиблення і закріплення теоретичних і практичних знань;
- вироблення вмінь і навичок застосовувати набуті знання при вирішенні конкретних завдань;
- формування та розуміння науково-практичних проблем і набуття вміння їх розв'язувати;
- оволодіння методикою наукового дослідження при вирішенні проблемних питань, які досліджуються в курсовій роботі, узагальнення та логічного викладу матеріалу;
- розвиток вміння здобувача вищої освіти самостійно вивчати, аналізувати й узагальнювати законодавчі та наукові джерела, правильно їх застосовувати під написання кваліфікованих наукових робіт.

Загальні вимоги до курсової роботи:

- цілеспрямованість, тобто присвячена дослідженню однієї проблеми;
- логічно та послідовно структурована за змістом;
- вирізняється глибиною дослідження та повнотою висвітлення визначених питань;
- переконливістю аргументації викладених думок;
- точністю і стислістю формулювань, конкретністю викладу матеріалу;
- використання наукових термінів та понять повинне бути доцільним та правильним;
- високий рівень самостійності суджень;
- мовна грамотність;
- висновки і рекомендації повинні бути обґрунтованими;
- вміння аналізувати матеріали судової практики;
- дотримання академічної доброчесності;
- вміння працювати з науково-монографічними, правовими джерелами з досліджуваного питання.

Компетентності здобувача вищої освіти першого (бакалаврського) рівня:

Загальні:

- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;
- здатність до адаптації та дії в новій ситуації;
- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;
- здатність приймати обґрунтовані рішення;

Спеціальні (фахові, предметні):

- здатність організовувати нагляд (контроль) за додержанням вимог законодавства у сфері правоохоронної діяльності;
- здатність професійно оперувати категоріально-понятійним апаратом права і правоохоронної діяльності;

- здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань та навичок у професійній діяльності;
 - здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати правову інформацію з різних джерел;
 - здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації;
 - здатність визначати належні та придатні для юридичного аналізу факти;
 - здатність систематизувати закономірності злочинності, визначати особу злочинця, причини і умови злочинності та її окремих видів, реалізовувати напрями і заходи її запобігання.
 - здатність до використання технічних приладів та спеціальних засобів, інформаційно-пошукових систем та баз даних;
 - здатність приймати правильне правове рішення в нестандартних та екстремальних ситуаціях, що виникають під час здійснення професійної правоохоронної діяльності.
- За результатами вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:
- збирати необхідну інформацію з різних джерел, аналізувати і оцінювати її;
 - формулювати і перевіряти гіпотези, аргументувати висновки;
 - здійснювати пошук інформації у доступних джерелах для повного та всебічного встановлення необхідних обставин;
 - виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.

У курсовій роботі не повинно бути переписаних з наукових джерел положень і формулювань, а допускаються лише посилання на них. Заборонено також вміщувати до тексту курсової роботи ксерокопії, чи іншим способом виготовлені копії малюнків, графіків, таблиць тощо. Не дозволяється переписувати і переказувати своїми словами чужі тексти, видаючи їх основні ідеї та твердження за свої. Зміст слід опрацьовувати за допомогою різних методів наукового дослідження (переважно аналізу та синтезу) і в новому вигляді використовувати у власному тексті.

Дослівне запозичення чужого тексту, яке не супроводжується посиланням на джерело, називається плагіатом і суворо карається у науковому середовищі. Робота, автор якої перевищив дозволений рівень плагіату, знімається з розгляду незалежно від стадії підготовки.

При виконанні курсової роботи слід уникати таких типових помилок, а саме коли:

- зміст роботи не відповідає плану курсової роботи або не розкриває тему повністю чи її частини;
- обсяг та оформлення роботи не відповідають вимогам;
- матеріал викладено безсистемно;
- при написанні використано нормативно-правові акти, які втратили чинність;
- не проаналізовано нову (останні 5 років) наукову літературу з досліджуваної теми;
- кількість використаних джерел є недостатньою для розкриття обраної теми;
- не проаналізовано судову практику, застосування правових норм за темою курсової роботи;
- у тексті наведені не всі посилання на використані джерела;
- бібліографічний опис складено з порушенням вимог.

2. СТРУКТУРА КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота складається з титульного аркуша, реєстраційного аркуша, завдання на курсову роботу, календарного плану, змісту, переліку умовних позначень (за необхідності), вступу, основної частини, висновків і списку використаних джерел, додатків (за необхідності), критеріїв оцінювання курсової роботи та рецензії.

На **титульному аркуші** мають бути зазначені: назва відомства, якому підпорядковано вищий навчальний заклад, повна назва університету, назва кафедри, на якій виконано роботу, тема роботи, прізвище, ім'я й по батькові виконавця, прізвище, ініціали, науковий ступінь і посада

наукового керівника, а також назва міста й рік виконання роботи (*додаток 1*).

У *змісті*, який є остаточно відкоригованим планом курсової роботи, перелічують заголовки всіх її структурних частин у тій послідовності, в якій вони подаються в тексті, і вказують сторінки, на яких вони починаються (*додаток 4*).

У *вступі* коротко обґрунтовують вибір теми, її значення та актуальність, висвітлюють сучасний стан дослідження наукової проблеми, якій присвячено роботу, стисло викладають програму дослідження.

Основну частину, як правило, поділяють на *теоретичну* й *практичну*. У теоретичній частині надається критичний аналіз опрацьованої здобувачем вищої освіти наукової літератури та виділяються теоретичні положення, які були вихідними при виконанні практичної частини. У цій частині також обґрунтовується необхідність здійснення певних дослідницьких напрацювань.

Практична частина містить опис проблем теми курсової роботи та практичних напрямів їх розв'язання.

У *висновках* стисло, переважно у формі тез або нерозгорнутих, лаконічно сформульованих тверджень, має бути зазначено, що зроблено, яких висновків дійшов здобувач вищої освіти, подано практичні рекомендації щодо вдосконалення тієї або іншої проблеми.

Список використаних джерел складає перелік опрацьованих здобувачем вищої освіти вітчизняних та зарубіжних праць з основної дисципліни та суміжних з нею наук, на які він посилається у своїй роботі (*додаток 8*).

Курсова робота виконується українською мовою.

Курсова робота виконується в комп'ютерному варіанті, її обсяг не повинен перевищувати -45 сторінок тексту, набраного через 1,5 інтервалу на комп'ютері (кегель 14), відступ від початку строки – 1 см.

На виклад основної частини роботи відводиться, як правило, 18-20 сторінок, на вступ і висновки – по 2-3 сторінки. Список використаних джерел і додатки до обсягу курсової роботи не зараховуються, хоча вони й мають спільну нумерацію з рештою роботи.

Курсова робота повинна бути грамотно написана й охайно оформлена.

Зброшуровану курсову роботу подають науковому керівникові на остаточно перевірку не пізніше ніж за два тижні до її захисту.

3. ВИМОГИ ДО ЗМІСТУ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Після затвердження теми курсової роботи здобувач вищої освіти за погодженням з науковим керівником розробляє план роботи, складає список літератури і опрацьовує необхідні нормативно-правові акти, а також визначає строки і складає орієнтований графік написання курсової роботи. Обов'язковим правилом вибору теми є те, що йому має передувати належна теоретична підготовка, тобто відповідне оволодіння необхідним матеріалом з предмету даного дослідження.

Курсова робота повинна бути написана відповідно до плану, який розробляється здобувачем вищої освіти. Під час роботи над обраною темою, здобувачу вищої освіти необхідно спочатку вивчити підібрані джерела. При цьому доцільно робити виписки у вигляді цитат або вільного переказу окремих положень. Після вивчення необхідної літератури, зібравши достатній матеріал для висвітлення теми, слід приступити до його повної обробки, упорядкування, аналізу і викладу згідно зі складеним планом. Здобувач вищої освіти повинен виразно, розбірливо, ясно, зрозуміло та логічно висловлювати свої та запозичені з використаних джерел думки. Необхідно, щоб автор при виконанні роботи висловлював власне ставлення до описуваних подій та оцінок їх у зібраній літературі. Тобто при написанні курсової роботи потрібно уникати поверхневого висвітлення, загальних фраз, а особливо, дослівного переписування з використаних джерел. Останнє призведе до негативної оцінки роботи керівником і повернення її на доопрацювання.

В загальному, курсова робота виконується акуратно, грамотно, а основні її положення та ідеї мають бути чітко і правильно сформульовані.

3.1. Вступ

У вступі розкривається сутність наукової проблеми та її значущість, стан розробки й обґрунтування необхідності проведення дослідження та подається загальна характеристика роботи у такій послідовності:

- визначається **актуальність теми** (наскільки її розробка є потрібною і важливою у контексті української правничої науки і практики);
- чітко формулюються **мета і завдання роботи, об'єкт і предмет дослідження**. **Мета** курсової роботи – це кінцевий результат дослідження, який передбачає розв'язання визначених завдань; **завдання** – це певні етапи досягнення цього результату. Кожному завданню повинен відповідати визначений зміст роботи. Завдання знаходять свою конкретизацію у висновках (висновків не повинно бути менше ніж завдань);
- вказуються **методи** дослідження, використані автором під час наукового пошуку;
- подається **огляд літератури** за темою курсової роботи.

Завдання дослідження передбачають такі елементи:

- вирішення певних теоретичних питань, які входять у загальну проблему дослідження (наприклад, виявлення сутності понять, явищ, процесів, подальше вдосконалення їх вирішення, розробка ознак, рівнів функціонування, критеріїв ефективності, принципів та умов застосування тощо);
- всебічне (при необхідності й експериментальне) вивчення практики вирішення певної проблеми, виявлення її типового стану, вад і труднощів, їх причин, типових особливостей передового досвіду (таке вивчення дозволяє уточнити, перевірити ті дані, які опубліковані в спеціальних неперіодичних і періодичних виданнях, підняти їх на рівень наукових фактів, обґрунтованих у процесі спеціального дослідження);
- обґрунтування необхідної системи заходів щодо вирішення певної проблеми;
- експериментальна перевірка запропонованої системи заходів відносно відповідності її критеріям оптимальності, тобто досягнення максимально важливих у відповідних умовах результатів вирішення цих проблем при певних затратах часу і зусиль;
- розробка методичних рекомендацій та пропозицій щодо використання результатів дослідження у практиці роботи відповідних установ (організацій).

Під час визначення **об'єкта і предмета** дослідження слід пам'ятати, що об'єкт є ширшим, ніж предмет. Якщо об'єкт дає відповідь на питання «що досліджується», то предмет визначає окремі аспекти аналізу досліджуваної проблеми.

Об'єкт дослідження – це суспільні відносини, процес або явище, які породжують проблемну ситуацію.

Предмет дослідження міститься в межах об'єкта і являє собою частину від цілого (тобто об'єкта). Об'єкт і предмет співвідносяться як загальне і часткове. В об'єкті виділяється та його частина, яка й стане предметом дослідження. Саме на предмет спрямована увага автора, оскільки він має визначати назву роботи.

Методи дослідження зазначаються методи наукового дослідження з обов'язковим зазначенням підрозділу

Огляд літератури по-перше, демонструє обізнаність автора у вибраній темі, по-друге, дозволяє охарактеризувати історію розвитку досліджень даної теми та наявну базу знань. При цьому недостатньо вказати перелік опублікованої літератури з анотацією кожного видання. Слід проаналізувати, наскільки глибоко досліджувалася дана тема у фундаментальних та інших працях, систематизувати найважливіші положення, виявити питання, які не отримали відповіді у попередніх дослідженнях та логічно пов'язати їх з завданням виконуваної роботи.

Усі частини вступу повинні мати між собою логічний взаємозв'язок.

Обсяг вступу не повинен перевищувати 3 сторінок друкованого тексту.

3.2. Основна частина

У рамках **основної частини роботи (обсяг – 23-27 сторінок)** здобувач вищої освіти повинен виконати завдання, визначені у вступі і досягти поставленої мети курсової роботи. Основна частина має включати 2-3 самостійні, але взаємопов'язані розділи, у яких розкриваються

основні положення теми курсової роботи. На основі опрацьованого матеріалу здійснюється розгорнутий виклад теоретичних положень та емпіричних даних, що досліджуються. Основна частина курсової роботи повинна мати не описовий, а творчий, аналітичний характер. Важливо, щоб при написанні курсової роботи була висвітлена позиція автора, його міркування щодо питань, які розглядаються, пропозиції щодо удосконалення чинного законодавства тощо. Здобувач вищої освіти повинен дослідити нормативно-правову базу, супроводжувати виклад матеріалу власними коментарями, завершувати кожне питання чи розділ коротким узагальнюючим висновком. Цей висновок повинен нести наукову новизну чи особисту думку автора до уже відомого матеріалу як результату проведеного дослідження.

Певну частку курсової роботи складає цитування. У роботі не повинно бути переписаних з підручників положень і формулювань, а допускаються лише посилання на них. Цитати роблять дослідження вагомим з наукової точки зору, допомагають автору підтвердити свою думку чи спростувати інші твердження. При цитуванні слід дотримуватися як міри, так і певних правил. Цитату треба наводити у лапках, у тій формі, у якій вона подана у першоджерелі, і супроводжувати посиланням. У кінці цитати ставиться відповідна цифра [2, с. 56]. У цьому посиланні подається повна інформація про використане джерело.

3.3. Висновки

Загальні **висновки (обсяг - до 3 сторінок)**, які завершують курсову роботу, мають відображати кінцеві результати наукового дослідження здобувача вищої освіти. Це коротке резюме з усього змісту курсової роботи, що показує, якою мірою вирішено завдання й досягнуто мети, сформульованої у вступі.

У висновках **обов'язково формуються рекомендації щодо практичного застосування даної роботи**. Рекомендується виділити неактуальніші аспекти теми, вказати доцільні та ефективні методи викладання матеріалу. Варто визначити, які аспекти даної теми можуть стати предметом майбутніх досліджень.

Висновки викладаються у тезисному порядку.

3.4. Список використаних джерел

Список використаних джерел повинен включати повний бібліографічний опис використаних при написанні курсової роботи джерел.

Бібліографічний опис складають безпосередньо за друкованим твором або виписують з каталогів повністю без скорочень і пропусків будь-яких елементів.

Використані джерела вказуються у списку в порядку використання в роботі або в алфавітному порядку за прізвищами перших авторів або заголовків джерел. Джерела нумерують в порядку зростання єдиним списком. Назви джерел подаються на мові оригіналу. Такий список – одна із суттєвих частин курсової роботи, що віддзеркалює самостійну творчу працю її автора і демонструє ступінь фундаментальності проведеного дослідження.

У список не вносять публікації та інші матеріали, не згадані в тексті, навіть тоді, коли вони відомі автору і безпосередньо стосуються теми дослідження.

Мінімальна кількість джерел, використаних для написання курсової роботи – 20 найменувань.

Під час складання списку використаних джерел необхідно дотримуватися національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. Київ: ДП «УкрНДНЦ», 2016. 16 с.

3.5. Додатки

Курсова робота може включати додатки. У додатках вміщують матеріал, який є необхідним для повноти курсової роботи, але включення його до основної частини роботи може змінити впорядковане і логічне уявлення про дослідження (це можуть бути ілюстрації, схеми, таблиці тощо).

Кожен додаток повинен починатися з нового аркуша і мати заголовок, виконаний

великими літерами. У правому верхньому кутку над заголовком великими літерами пишеться відповідно: ДОДАТОК А, ДОДАТОК Б тощо.

У разі використання літерації (нумерації за допомогою літер в алфавітному порядку) не можна застосовувати такі літери українського алфавіту: Г, Є, Ї, Й, О, Ч, Б. Якщо наявний лише один додаток, його можна не нумерувати.

4. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота повинна бути стилістично, граматично, а також технічно правильно й акуратно оформлена.

Текст курсової роботи має бути надрукований на одній стороні аркуша білого паперу формату А4 (розмір 210 x 297 мм) з використанням шрифтів текстового редактора Word Times New Roman розміру 14 з полуторним міжрядковим інтервалом.

Обсяг курсової роботи складає до 45 сторінок друкованого тексту. Вона може складатися з 2-3 розділів.

Першою сторінкою курсової роботи є титульний аркуш (Додаток А), який включають до загальної нумерації сторінок курсової роботи. На титульному аркуші номер сторінки не ставлять, на наступних сторінках (починаючи з другої сторінки вступу) номер проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці.

Завдання, список використаних джерел не нумерують і до загальної нумерації сторінок не включають.

Текст повинен мати поля з чотирьох боків аркуша таких розмірів: ліве – 30 мм, праве – 10 мм, верхнє, нижнє – 20 мм.

Заголовки структурних елементів курсової роботи (ЗМІСТ, ВСТУП, РОЗДІЛ, ВИСНОВКИ, СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ, ДОДАТКИ) друкують жирними великими літерами і розташовують посередині сторінки. Після слова «РОЗДІЛ» ставлять його номер без крапки, а з нового рядка теж по центру друкують великими літерами заголовок (назву) розділу. Через два інтервали друкують заголовок підрозділу маленькими літерами (крім першої великої) з абзацу. Крапку в кінці заголовка (розділу чи підрозділу) не ставлять, але якщо заголовок складається з двох або більше речень, їх розділяють крапкою. Заголовки пунктів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацу в підбір до тексту, а в кінці такого заголовка ставиться крапка.

Не можна вміщувати заголовок у кінці однієї сторінки, а текст починати з іншої. Новий підрозділ починається через два інтервали на тій же сторінці, на якій закінчився попередній, за умови, що на ній поміститься не менше трьох рядків тексту. Приклад виконання заголовків наведено у додатку Г.

Текст курсової роботи повинен поділитися на абзаци, кожен з яких містить самостійну думку. Абзац починається з нового рядка з великої літери на відстані 1 см від полів.

Необхідно дотримуватись єдиних умовних позначень і скорочень слів, які відповідали б загальноприйнятим нормам. Якщо речення починається з цифри, її потрібно писати словами, приблизні цифри теж пишуться словами (наприклад: близько ста днів тощо). Граничні величини позначаються таким чином: від 20 до 50, або 20–50, або 20...30. Римські цифри вживаються на позначення століть, кварталів, року, місяців, томів, частин, з'їздів чи конференцій. Відмінкове закінчення ставиться після останньої цифри: 5, 7, 15–го числа. Не ставиться відмінкове закінчення в номерах додатків, розділів, таблиць, малюнків тощо, а також якщо цифри стоять після іменників, до яких відносяться (наприклад: на мал. 3). Знак № не ставиться у порядковій нумерації розділів, сторінок, додатків, таблиць, а також при скороченнях. У тексті потрібно дотримуватись загально прийнятих скорочень слів: табл., стор., мал., тощо.

Ілюстрації (схеми, графіки тощо) і таблиці необхідно подавати безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Ілюстрації і таблиці, які розміщені на окремих сторінках, включаються до загальної нумерації сторінок і позначаються словом «Рис.».

Таблиці нумерують послідовно (за винятком таблиць, поданих у додатках) в межах

розділу. У правому верхньому куті над відповідним заголовком таблиці розміщують напис «Таблиця» із зазначенням її номера.

Номер таблиці повинен складатися з номера розділу і порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка, наприклад: «Таблиця 1.2.» (друга таблиця першого розділу).

За потреби у курсову роботу можна включати ілюстрації. Кожна ілюстрація повинна відповідати тексту, а текст – ілюстрації. На всі ілюстрації мають бути посилання у роботі.

Основними видами ілюстрацій є: графіки, діаграми, схеми, фотографії.

Назви ілюстрацій розміщуються після їхніх номерів.

Таблиці застосовуються для наочності та зручності порівняння показників. Кожна таблиця повинна мати назву, яка відображає її зміст.

Назву таблиці розміщують над таблицею і друкують симетрично до тексту.

Назву і слово «Таблиця» починають з великої літери. Назву наводять жирним шрифтом.

Після закінчення списку використаних джерел, відступивши 2 інтервали, праворуч, здобувач вищої освіти вказує дату написання курсової роботи і ставить свій підпис.

Скорочення. У тексті роботи бажано використовувати лише стандартні й загальноживані скорочення. Усі нестандартні скорочення слід розшифрувати в тексті.

1. При невеликій кількості таких скорочень перший раз слово або словосполучення пишуть повністю, а в дужках наводять скорочення.

2. Якщо кількість нестандартних скорочень велика, то їх перелік подають після змісту. Перелік слід друкувати двома колонками, у яких ліворуч в алфавітному порядку подають скорочення, а праворуч – їхнє детальне розшифрування. У тексті роботи за наявності переліку скорочень використовують тільки скорочення.

У тексті курсової роботи дозволено робити лише однотипні скорочення, тобто одне і те ж саме слово чи словосполучення завжди скорочують однаково; одне скорочення відповідає лише одному слову або словосполученню (терміну).

Оформлення переліків. Для наочності елементи переліків часто (а) нумерують, (б) літерують (як у цьому випадку) або (в) виділяють графічно за допомогою тире (–). Розрізняють внутрішньоабзацні переліки (див. попереднє речення) і переліки з елементами-абзацами, які розгорнуті до одного або кількох речень.

Елементи внутрішньоабзацних переліків позначають малою українською буквою або арабською цифрою з круглою дужкою. Перед переліком після узагальнюючого слова, якщо воно є, ставлять двокрапку (:). Елементи переліку пишуть з малої літери. Між елементами ставлять кому (,) або крапку з комою (;), залежно від ступеня логічного зв'язку між ними і складності синтаксичної побудови елемента переліку.

Перед переліком із елементами-абзацами після узагальнюючого слова, як звичайно, ставлять двокрапку(:). Коли немає узагальнюючого слова або елементи переліку є великими і складними фрагментами тексту, замість двокрапки ставлять крапку.

Абзаци-елементи переліку виділяють:

- арабськими цифрами або малими буквами з дужкою, якщо елементи переліку є невеликими і складаються з одного речення, яке починають з малої букви, та відокремлюють від наступного комою(,) або крапкою з комою(;) (наприклад: а)...; 1).....);

- арабськими цифрами і великими буквами з крапкою(.), якщо елементи переліку є складнішими, починаються з великої букви і відокремлені крапкою(.) (наприклад: А. 1.);

- графічно, причому, якщо елементи починаються з великої букви, то їх відокремлюють крапкою(.), а якщо з малої, то комою (,) або крапкою з комою(;).

Загальні правила цитування та посилання на використані джерела Використовуючи при написанні курсової роботи наукові праці інших авторів, необхідно дотримуватися авторських прав шляхом оформлення посилань на використані джерела.

Посилання в тексті курсової роботи робляться у квадратних дужках з позначенням порядкового номеру за переліком посилань.

Якщо посилання здійснюється на джерело в цілому чи групу джерел, то в дужках зазначаються тільки порядкові номери посилань за переліком посилань.

Коли необхідно зробити посилання на конкретні сторінки джерел, які було використано, необхідно зазначити порядковий номер посилання за переліком посилань і номери сторінок у джерелах. Наприклад: цитата в тексті: «Також необхідно звернути увагу на ту обставину, що у разі, якщо кредитор погодився з заміною боржника у зобов'язанні, то після отримання його згоди договір переведення боргу вже не може бути змінений чи розірваний сторонами без відповідного волевиявлення на це кредитора... [13, с. 14].

Посилання на ілюстрації вказують порядковим номером ілюстрації, наприклад: «Рис. 1.2.».

На всі таблиці повинні бути посилання в тексті, при цьому слово «таблиця» в тексті пишуть скорочено, наприклад: «...у табл. 1.2.». У повторних посиланнях на таблиці та ілюстрації треба вказувати скорочено слово «дивись», наприклад: «див. табл. 1.3.».

Вказівка в тексті курсової роботи на позиції інших авторів може бути здійснена у два способи: думка автора передається без точного цитування або за допомогою точної цитати. В обох випадках посилання є обов'язковим.

Цитування не повинне бути ні надлишковим, ні недостатнім: надлишкове цитування створює враження компілятивного характеру роботи, а недостатнє – знижує наукову цінність курсової роботи.

Матеріали курсової роботи скріплюються (підшиваються) у наступній послідовності:

- титульна сторінка;
- сторінка реєстрації;
- завдання на курсову роботу;
- календарний план;
- зміст;
- вступ;
- розділи основної частини;
- висновки;
- список використаних джерел;
- додатки (за необхідності);
- таблиця критеріїв оцінювання курсової роботи;
- рецензія на курсову роботу.

Робота подається до захисту у переплетеному вигляді.

Курсова робота повинна бути виконана згідно з методичними рекомендаціями, інакше вона буде недопущена до захисту, незалежно від її змісту.

Оформлення списку використаних джерел

Список використаних джерел є необхідним елементом курсової роботи і відображає ступінь ознайомлення здобувача вищої освіти з наявною літературою з теми курсової роботи.

До списку включаються лише ті джерела, які дійсно використовувалися використовувалися здобувачем вищої освіти при написанні курсової роботи.

Використані джерела вказуються у списку в порядку використання в роботі або в алфавітному порядку за прізвищами перших авторів або заголовків джерел. Джерела нумерують в порядку зростання єдиним списком. Назви джерел подаються на мові оригіналу.

Список використаних джерел обов'язково повинен містити прізвище та ініціали автора, повну назва джерела (при необхідності - номер тому та номер зібрання творів), місто видавництва, видавництво та рік видання, кількість сторінок чи посилання на сторінки.

Список використаних джерел повинен містити не менше 20 джерел.

Зразок оформлення списку використаних джерел зображено у додатку Д.

5. ОРГАНІЗАЦІЯ ВИКОНАННЯ ТА ЗАХИСТУ РОБОТИ

Процес виконання курсової роботи складається з наступних взаємопов'язаних етапів:

Вибір теми курсової роботи та її уточнення. На цьому етапі відбувається вибір теми роботи і з'ясовується ступінь її розробленості в науковій літературі.

Роботу над курсовою треба починати з ознайомлення з рекомендованою орієнтованою тематикою робіт.

Тематика курсових робіт складається провідними викладачами кафедри відповідно до навчального і робочого навчального планів і затверджується на засіданні кафедри. Зазначений перелік не є вичерпним.

Здобувач вищої освіти також має право запропонувати свою тему, яка найбільше відповідає його науковим інтересам і характеру спеціалізації та подати заяву про її затвердження та обґрунтування актуальності в.о.завідувача кафедри.

Окрім того, слід пам'ятати про забезпеченість обраної теми літературними джерелами. Тема має бути узгодженою з науковим керівником.

Кожен здобувач вищої освіти має наукового керівника за призначенням кафедри, який здійснює науково-консультаційне керівництво роботою здобувача вищої освіти.

Здобувачі вищої освіти обирають теми курсової роботи самостійно відповідно до тематики курсових робіт та погоджують її з науковим керівником протягом 10 днів з моменту ознайомлення з тематикою робіт.

Під час вибору теми необхідно враховувати, що в межах однієї форми навчання не допускається виконання курсової роботи за однією і тією ж темою двома чи більше здобувачами вищої освіти.

Підтвердженням обрання здобувачем вищої освіти конкретної теми курсової роботи є подана на кафедру заява здобувача вищої освіти на ім'я завідувача кафедри із зазначенням теми курсової роботи та підписом наукового керівника.

Після затвердження теми, здобувач вищої освіти консультується з керівником з питань написання роботи і приступає до її підготовки.

Підбір та вивчення літературних джерел

Починати цей етап слід з вивчення історії та сучасного стану розробки проблеми, виявлення тих питань, які залишилися невирішеними в роботах попередників або недостатньо вивчені.

Робота з науковою літературою сприяє формуванню у здобувача вищої освіти вміння самостійно обмірковувати предмет свого дослідження і має відбиватися:

по-перше, в ясному і чіткому усвідомленні основних понять і суджень, основних висновків, які містяться в прочитаній книзі, в умінні розібратися в

доказах, що підтверджують цінність тих чи інших положень автора;

по-друге, в достатньому розумінні доречності й доцільності наведених у книзі прикладів та ілюстрацій, що пояснюють доказовість і висновки автора, в умінні здобувача вищої освіти знайти додаткові приклади за асоціацією та пояснення з власного досвіду;

по-третє, в умінні відділити від основних тверджень і доказів ті додаткові дані, що не відіграють важливої ролі й мають другорядне значення;

по-четверте, у здатності критично розбиратися у змісті книги, визначати своє ставлення до неї в цілому, давати їй загальну оцінку й характеристику, будувати правильні висновки.

Шляхи пошуку літературних джерел:

1. Список рекомендованої літератури в підручниках та навчальних посібниках за відповідним розділом.

2. За рекомендацією наукового керівника.

3. Робота в бібліотеці:

- перегляд реферативних оглядів та статей, журналів і тез конференцій з посиланням на першоджерела;

- пошук за систематичним каталогом, що створений в бібліотеці в електронній формі.

4. Рекомендації компетентних у даній сфері викладачів чи вчених, що займаються схожою проблематикою. Не бійтеся запитувати – ви ж навчаєтеся.

Цінуйте час науково-педагогічних працівників – готуйте заздалегідь питання, на які ви хочете одержати відповіді.

5. Пошук за ключовими словами в Інтернет. Рекомендований ресурс для пошуку: <http://www.science-community.org/ru/poshukvak?id=mail>, <http://nbu.gov.ua>.

6. Робота з нормативно-правовими актами та коментарями до них.

Рекомендований ресурс для пошуку: rada.gov.ua

Увага! Обов'язково переконайтеся що нормативно-правовий акт не втратив чинність на момент вашої роботи з ним.

Робота над вступом

У вступі розкривається сутність наукової проблеми та її значущість, стан розробки й обґрунтування необхідності проведення дослідження та подається загальна характеристика роботи у такій послідовності:

Актуальність теми. Шляхом критичного аналізу та порівняння з відомими вже підходами до розв'язання проблеми обґрунтовують актуальність та доцільність роботи для розвитку відповідної галузі науки.

Актуальність розкривається як з наукової, так і з практичної точки зору. Висвітлення актуальності не повинно бути багатослівним.

Огляд літератури за темою дослідження є обов'язковою частиною вступу. Сюди включають найбільш цінні, актуальні роботи. Матеріали огляду слід систематизувати за хронологією, за проблематикою тощо.

Мета і завдання дослідження. Формулюється мета роботи і завдання, які необхідно вирішити для досягнення поставленої мети. Мета – це кінцевий науковий результат, якого прагне досягти автор роботи у процесі власного дослідження. Не потрібно формулювати мету як «Дослідження...», «Вивчення...», тому що такі слова вказують не на саму мету, а на засіб її досягнення. Завдання – це конкретні шляхи, засоби досягнення поставленої мети. Кожному завданню повинен відповідати визначений зміст роботи. Завдання знаходять свою конкретизацію у висновках. (Висновків не повинно бути менше ніж завдань).

Завдання дослідження передбачають такі елементи:

– вирішення певних теоретичних питань, які входять у загальну проблему дослідження (наприклад, виявлення сутності понять, явищ, процесів, подальше вдосконалення їх вирішення, розробка ознак, рівнів функціонування, критеріїв ефективності, принципів та умов застосування тощо);

– всебічне (при необхідності й експериментальне) вивчення практики вирішення певної проблеми, виявлення її типового стану, вад і труднощів, їх причин, типових особливостей передового досвіду (таке вивчення дозволяє уточнити, перевірити ті дані, які опубліковані в спеціальних неперіодичних і періодичних виданнях, підняти їх на рівень наукових фактів, обґрунтованих у процесі спеціального дослідження);

– обґрунтування необхідної системи заходів щодо вирішення певної проблеми;

– експериментальна перевірка запропонованої системи заходів відносно відповідності її критеріям оптимальності, тобто досягнення максимально важливих у відповідних умовах результатів вирішення цих проблем при певних затратах часу і зусиль;

– розробка методичних рекомендацій та пропозицій щодо використання результатів дослідження у практиці роботи відповідних установ (організацій).

Формування мети дослідження та завдань курсової роботи, які будуть вирішуватися відповідно до визначеної мети здійснюється шляхом вживання дієслів (вивчити..., дослідити..., описати..., встановити..., виявити... тощо).

Об'єкт дослідження – це суспільні відносини, процес або явище, які породжують проблемну ситуацію. (відповідь на запитання: Що досліджується?)

Предмет дослідження міститься в межах об'єкта і являє собою частину від цілого (тобто об'єкта). Об'єкт і предмет співвідносяться як загальне і часткове. В об'єкті виділяється та його частина, яка й стане предметом дослідження. Саме на предмет спрямована увага автора, оскільки він має визначати назву роботи. (Відповідь на запитання: У якому відношенні розглядається об'єкт стосовно проблеми?).

Методи дослідження. Виконання курсової роботи вимагає застосування низки методів наукового дослідження.

Метод – це сукупність прийомів чи операцій практичного або теоретичного освоєння дійсності, підпорядкованих розв'язанню конкретного завдання. При виконанні наукового дослідження використовують два рівні методів, розмежування яких є досить умовним. Це – емпіричний рівень, на якому відбувається процес накопичення фактів, та теоретичний, що полягає у досягненні синтезу знань у формі наукової теорії.

Серед методів, які використовують при написанні наукових праць права, треба особливо виділити такі:

Історичний метод – метод, що дає можливість дослідити виникнення, формування та розвиток процесів і подій у хронологічній послідовності з метою виявлення внутрішніх і зовнішніх зв'язків, закономірностей і суперечностей.

Діалектичний метод відіграє головну роль у теоретичному осмисленні об'єкта дослідження.

Статистичний метод використовується при дослідженні кількісних параметрів історичного процесу, коли об'єкту дослідження властиві числові показники. Він дозволяє виявити основні характеристики: розмір, протяглість, поширеність, темпи розвитку тощо.

Порівняльно-історичний метод спрямований на зіставлення виявлених історичних фактів із іншими, схожими, однотипними фактами, у тому числі з однотипними фактами, властивими іншим історичним періодам (діахронне порівняння). З цим методом межують такі наукові прийоми дослідження, як аналогія та екстраполяція. Умовивід за аналогією – це висновок про схожість двох чи більше явищ за певними ознаками, зроблений на підставі схожості інших їхніх ознак. Екстраполяція передбачає поширення висновків, отриманих у ході дослідження однієї частини явища (процесу), на іншу його частину.

Системно-структурний метод є найбільш ефективним при дослідженні складних, динамічних систем, що складаються з великої кількості взаємодіючих елементів, які створюють відносно стійку цілісність.

Найчастіше він використовується в історико-юридичних чи політологічних дослідженнях і передбачає вивчення структури елементів, властивих їм взаємозв'язків та визначення елементів, що забезпечують цілісність системи, тобто є «системо утворюючими».

Структурно-аналітичний метод передбачає з'ясування структурних елементів та особливостей досліджуваних історичних явищ. Наприклад, для виявлення соціальної структури радянського суспільства, структури системи освіти тощо.

Метод критичного аналізу документальних матеріалів передбачає застосування комплексу заходів для вивчення документальних матеріалів, у першу чергу архівних джерел.

При написанні роботи бажано також застосовувати: принцип багатфакторності (передбачає вивчення всього комплексу факторів, що впливали на предмет дослідження), принцип усебічності (аналіз явищ у всій складності їх взаємозв'язків), принцип історизму (передбачає висвітлення минулого в його історичному контексті, з урахуванням тих змін, які відбувалися з предметом дослідження та з усіма пов'язаними з ним явищами).

Багато історичних праць ґрунтуються на системному підході, який полягає в комплексному дослідженні великих і складних об'єктів (систем), дослідженні їх як єдиного цілого з узгодженим функціонуванням усіх елементів і частин.

Складання плану роботи. Індикатором розгортання логічної структури роботи є її план, який складається та вдосконалюється протягом усього написання роботи. Перший варіант плану створюється після ознайомлення із загальною та спеціальною літературою. У міру накопичення фактичного матеріалу та поступового вивчення теми план удосконалюється, корегується й,

нарешті, відпрацьовується його остаточний варіант, який обов'язково подається на затвердження керівнику.

План охоплює такі структурні частини роботи: вступ, основна частина, висновки, список використаних джерел, додатки (за необхідності).

Основна частина складається з розділів, які в свою чергу діляться на підрозділи.

Методичні вказівки до підготовки основної частини

В процесі написання розділів основної частини здобувач вищої освіти повинен дослідити теоретичні та практичні аспекти обраної проблеми, проаналізувати нормативно-правове регулювання, спеціальну літературу, узагальнити юридичну практику з досліджуваного питання, наукові позиції та точки зору вітчизняних та зарубіжних вчених.

Назви розділів і підрозділів повинні повністю відповідати інформації, яка становить їх зміст. Найменування підрозділів не може дублювати найменування розділу. Кожен розділ починається з нової сторінки.

Важливе значення має дотримання пропорційності співвідношення між окремими структурними елементами курсової роботи. Пропорційний розподіл змісту (тексту) роботи між її складовими частинами – один з важливих показників високого рівня проведеного здобувачем вищої освіти наукового дослідження.

Орієнтовна пропорційність між окремими частинами курсової роботи (вступ – до 3 стор., розділи – до 18-20 стор. кожен, висновки – до 5 стор.).

Кожен розділ виконуваної роботи повинен мати власну внутрішню структуру, що складається з кількох підрозділів (параграфів), і містити короткі висновки до кожного параграфу та розділу в цілому. При цьому, слова «висновки до розділу» окремо не зазначаються.

Не допускається відсутність підрозділів у розділі. Завдання розділів основної частини – переконливо довести та проілюструвати головну думку автора яка міститься у назві підрозділу.

Основу тексту складають аргументи – тобто твердження, які супроводжуються логічними доказами. При цьому, для того щоб зробити текст більш читабельним та структурованим, намагаємось дотримуватися наступних правил:

1. Кожному основному аргументові присвячуємо мінімум 1 абзац.
2. Аргументи «проти» (погляди, протилежні до тих, яких дотримується автор) обов'язково повинні бути спростовані.
3. Кожен абзац повинен бути об'єднаний однією думкою і відзначатися змістовною та стилістичною єдністю.

У розділах роботи розкривається зміст теми, виконуються поставлені у вступі завдання. Як правило, курсова робота включає в себе 2-3 розділи.

При викладенні матеріалу рекомендується використовувати широкий спектр зв'язувальних текстових елементів (наприклад, вставних фраз безособового характеру), таких, як Останнім часом дослідження з...; Згідно з даними...; Як показують новітні дослідження в галузі...; У контексті сучасної парадигми досліджень...; Сучасна юридична наука демонструє зростаючий інтерес до...; При вивченні... значну увагу науковці приділяли...; Подальший розвиток досліджень з...; У світлі вищесказаного...; Як уже зазначалося...; На наш погляд...; Отже...; Необхідно зазначити, що...; Відомо (загальновідомо), що...; З огляду на...; Встановлено, що...; Відправною точкою... у визначенні... було...; Поділяючи точку зору... ми вважаємо...; Беручи до уваги...; З іншого боку...; Нарешті...; Передусім...; По-перше...; Аналіз вербального вираження... свідчить про...; Звернення до концепції...; Уявлення про...; Когнітивний (комунікативний, антропоцентричний) підхід до вивчення...; Як стверджує...; У більшості праць...; Специфіка... полягає в...; Незважаючи на...; Поштовхом для створення...; При цьому... тощо.

Перший розділ присвячується теоретичним питанням теми:

- розгорнута постановка проблеми із врахуванням її висхідного стану;
- викладається теоретичний огляд та аналіз досліджуваних питань;
- уточнюється понятійний апарат досліджуваної теми;
- розглядаються історичні аспекти досліджуваної теми тощо;

Виклад матеріалу має бути чітким, послідовним і логічним (здебільшого за методом дедукції - від загального до окремого). Теоретичні положення мають ґрунтуватися на вивчених та проаналізованих даних достатньої кількості наукових джерел та підкріплюватися відповідними посиланнями.

Другий розділ має містити конкретні спостереження над зібраним матеріалом із застосуванням адекватних методів дослідження.

У цьому розділі здобувач вищої освіти має виявити спостережливість, вміння зіставляти дані з праць інших авторів із власними судженнями, здатність аргументувати свої твердження та робити логічні висновки.

Основна частина курсової роботи повинна мати чітку будову, логічну послідовність викладення матеріалу, ґрунтовність аргументації, стислість і точність формулювання.

Другий розділ курсової роботи повинен відображати:

- аналіз концепції предмету дослідження;
- правову характеристику об'єкта дослідження та сучасний стан вирішення досліджуваної проблеми;
- вплив різних чинників на досліджувані процеси, причини недоліків;
- визначається взаємозв'язок елементів системи, вплив предмету дослідження на стан суспільних відносин;
- висновки щодо можливих заходів для нівелювання проблемних питань.

Досить часто у цій частині проводиться аналіз правозастосовної практики, діяльності державних органів.

Третій розділ курсової роботи вирішує наступні завдання:

- огляд напрямів вдосконалення предмету дослідження стосовно об'єкта вивчення;
- оптимізація предмету дослідження або його елементів з використання різних методів та моделей;
- використання закордонного досвіду для вдосконалення окремих аспектів дослідження;
- практичне застосування отриманих результатів вирішення проблеми;
- перспектива результатів вирішення проблеми для розвитку науки та практики.
- обґрунтовується доцільність додаткових досліджень чи навпаки, безперспективність подальших.

Підготовка висновків

Загальні висновки підводять підсумки результатам дослідження, узагальнюючи їх. Для цього, зокрема, використовують головні положення висновків розділів і підрозділів роботи. Загальні висновки курсової роботи не є механічною сумою висновків, зроблених наприкінці розділів, у них міститься те нове, істотне, що становить кінцеві результати дослідження. У висновках можуть міститися і практичні рекомендації, що випливають із проведеного дослідження. Загальні висновки повинні відображати результати дослідження проблем поставлених у завданнях.

Висновки викладаються у тезисному порядку.

При викладенні результатів дослідження у висновках можуть стати в нагоді такі кліше й звороти: У цій роботі..; Таким чином, виконаний аналіз доводить, що..; Загалом проведено дослідження дає можливість стверджувати, що..; У ході дослідження були проаналізовані..; Результати роботи дають підстави вважати, що..; У центрі нашої уваги..; У процесі дослідження виникла необхідність..; Ми встановили..; У результаті дослідження було помічено..; Як показало наше дослідження..; Як свідчать результати аналізу..; Застосування... методу (аналізу) дало змогу встановити..; Керуючись принципом... тощо.

Обсяг висновків – 3 - 5 сторінок друкованого або 5 – 6 сторінок рукописного тексту.

Оформлення списку використаних джерел

Список використаних джерел – це впорядкований перелік усіх опублікованих робіт, а також інших матеріалів, на які зроблені посилання в тексті і розміщується після висновків. Такий

список – одна із суттєвих частин курсової роботи, що віддзеркалює самостійну творчу працю її автора і демонструє ступінь фундаментальності проведеного дослідження.

У список не вносять публікації та інші матеріали, не згадані в тексті, навіть тоді, коли вони відомі автору і безпосередньо стосуються теми дослідження.

Мінімальна кількість джерел, використаних для написання курсової роботи – 20 найменувань.

Джерела необхідно розміщувати у порядку появи посилань у тексті. Увага! Нормативно правові акти не виділяються окремо, а включаються до загального списку використаних джерел.

Відомості про джерела, включені до списку, необхідно давати згідно з вимогами державного стандарту (Додаток Ж).

Підготовка додатків

Додатки оформляють як продовження курсової роботи на останніх сторінках, розміщуючи їх у порядку появи посилань у тексті. Кожен додаток починається з нової сторінки, має заголовок, який друкують угорі малими буквами з першої великої симетрично до тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком або праворуч друкують слово «Додаток» і арабську цифру або велику літеру, що позначає додаток. У разі використання літерації (нумерації за допомогою літер в алфавітному порядку) не можна застосовувати такі літери українського алфавіту: Г, Є, Ї, Й, О, Ч, Ь. Якщо наявний лише один додаток, його можна не нумерувати.

Подання курсової роботи науковому керівнику на рецензування. Не пізніше, ніж за два тижні до захисту, здобувач вищої освіти подає курсову роботу науковому керівнику, який рецензує та оцінює її.

Науковий керівник оцінює теоретичний рівень, глибину проведеного дослідження, доцільність і обґрунтованість запропонованих рекомендацій, переваги та недоліки, якість і відповідність оформлення.

Найчастіше в курсових роботах зустрічаються такі недоліки:

- відхід від теми (тема курсової роботи передбачає розкриття одних питань, а фактично розкриваються інші);

- безсистемний виклад матеріалу, повторення одних і тих самих положень;

- логічні помилки, невміння виокремити головне;

- невдале поєднання теорії з зібраним практичним матеріалом;

- переписування матеріалу з друкованих видань та інтернету;

- недотримання методичних рекомендацій щодо оформлення роботи.

У разі негативної оцінки курсова робота повертається здобувачу вищої освіти, який повинен доопрацювати її з урахуванням зауважень і лише після цього доопрацьований варіант подати науковому керівнику для повторної оцінки. Якщо попередня оцінка позитивна, здобувач вищої освіти допускається до захисту курсової роботи.

За 14 днів до захисту курсова робота повинна бути подана на кафедру для перевірки на плагіат.

Курсова робота повинна відповідати таким вимогам:

1. *Проблема, що досліджується здобувачем вищої освіти має бути актуальною та потрібною.* Актуальність у перекладі з латинської означає важливість, практичну значущість проблеми, що розглядається. Курсова робота може претендувати на той чи інший ступінь актуальності тільки тоді, коли її тема відповідає сучасному стану соціально-педагогічної роботи, перспективам його розвитку та потребам практики.

2. *Розкрита на достатньому теоретичному рівні.* Здобувач вищої освіти повинен розкрити обрану тему курсової роботи відповідно сучасному рівню розвитку філософських, психологічних, соціально-педагогічних та правових наук. Вивчити та критично проаналізувати літературу з досліджуваної теми; здійснити характеристику історії проблеми, її практичного стану, використовуючи такі підходи й наукові знання, що дають можливість розв'язати нагальну соціально-педагогічну проблему. Крім того, здобувач вищої освіти має достатньо повно розкрити

основні поняття і терміни, що стосуються проблеми курсової роботи, включити в зміст матеріалу тільки об'єктивні факти і реальні практичні приклади.

3. *Мати дослідницький характер.* У курсовій роботі повинні міститись елементи наукового дослідження: вивчення достатньої кількості опублікованих джерел (монографій, навчальних посібників, статей у наукових журналах та матеріалів науково-практичних конференцій); систематизація й аналіз різних підходів, формування власної точки зору на проблему, що розглядається; порівняння теоретичних поглядів учених і практичної діяльності вітчизняних і зарубіжних фахівців соціальної сфери.

4. *Грамотність оформлення підвищує якість виконаного дослідження.* У роботі не повинно бути граматичних та стилістичних помилок. Необхідно дотримуватися правил цитування, оформлення посилань, списку використаної літератури. Крім того, виконання цієї вимоги виховує у здобувача вищої освіти культуру оформлення наукових праць, яка може знадобитись їм у майбутній науковій та практичній діяльності.

Належним чином оформлена та підшита курсова робота подається на кафедру для отримання рецензії наукового керівника не пізніше дати, визначеної відповідним графіком.

У рецензії науковий керівник вказує про дотримання здобувачем вищої освіти вимог щодо оформлення курсової роботи, визначає позитивні сторони та допущені здобувачем вищої освіти недоліки, оцінює масштабність опрацьованої інформації, ступінь самостійності формування та обґрунтованості основних положень і висновків, а також робить висновок про допуск роботи до захисту з попередньою оцінкою.

У разі отримання здобувачем вищої освіти висновку про не допуск курсової роботи до захисту, вона у встановлені строки має буди доопрацьована та перероблена із урахуванням зауважень наукового керівника. Вдруге робота подається для рецензування з попередньою рецензією.

З результатами рецензування здобувач вищої освіти ознайомлюються до дня захисту курсових робіт, а ті, хто, отримали негативні рецензії – негайно після рецензування.

Захист курсових робіт проводиться перед комісією у складі двох-трьох викладачів кафедри за участю керівника курсової роботи.

Під час захисту здобувач вищої освіти повинен стисло викласти основні положення роботи, відповісти на запитання членів комісії, що приймають захист курсової роботи. Також здобувачі вищої освіти мають право давати пояснення щодо виявлених науковим керівником під час рецензування недоліків.

У процесі захисту комісією оцінюється глибина знань здобувача вищої освіти (як із загально правових питань так і проблем, що досліджувались в курсовій роботі), його науковий рівень, вміння вести дискусію, обґрунтовувати та відстоювати свою позицію, чітко відповідати на поставлені комісією питання. Рішення про оцінку приймається комісією та доводиться до відома здобувача вищої освіти.

Захист курсової роботи відбувається до початку заліково-екзаменаційної сесії на кафедрі в присутності наукового керівника та здобувачів вищої освіти групи і проходить за певною процедурою, яка передбачає:

- виступ здобувача вищої освіти (до 3 хвилин), у якому доповідаються основні здобутки курсової роботи та вказуються труднощі чи проблеми, з якими зіткнувся здобувач вищої освіти під час написання курсової роботи;

- відповіді на запитання наукового керівника;

- оцінку курсової роботи з урахуванням процедури її захисту.

Відповіді здобувача вищої освіти мають бути конкретними, змістовними, лаконічними та науково обґрунтованими.

Результати захисту курсової роботи оцінюються за модульно-рейтинговою системою. Оцінка заноситься до залікової книжки здобувач вищої освіти.

Здобувачі вищої освіти, які не виконали або не захистили курсову роботу, не допускаються до семестрового контролю. Наслідки захисту здобувачами вищої освіти курсових робіт щорічно заслуховуються на засіданні кафедри.

Курсові роботи зберігаються в архіві протягом трьох років, потім списуються в установленому порядку.

Основними критеріями оцінки курсової роботи є:

- відповідність вимогам кафедри;
- ступінь розробленості проблеми;
- міра самостійності роботи;
- використання наукових категорій і їх розгортання на усіх етапах дослідження, що пропонується;
- вміння поєднати теоретичний та емпіричний рівень аналізу;
- мова та стиль викладення;
- оформлення роботи;
- рівень володіння матеріалом;
- аргументованість й точність відповідей на запитання.

Критерії оцінювання курсової роботи

Оцінювання курсової здійснюється науковим керівником. Він виставляє попередню оцінку за такими критеріями:

- відповідність змісту курсової роботи обраній темі;
- ґрунтовність, логічність, досягнення поставленої мети і розв'язання зазначених завдань;
- повнота і критичність літератури з проблеми дослідження;
- успішність виконання роботи, рівень аналізу зібраного матеріалу;
- літературне й технічне оформлення роботи, його акуратність;
- вчасність подання роботи на кафедру (не пізніше ніж за два тижні до захисту на кафедрі).

Результати захисту курсової роботи оцінюються як за національною (чотирибальною): («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»), так і за кредитно-модульною (стобальною) шкалою.

Оцінка «*відмінно*» виставляється в тому разі, якщо зміст відповідає темі дослідження, у роботі здійснено аналіз наукової літератури з відповідної проблеми, теоретичний матеріал органічно поєднано з практичним, студент продемонстрував уміння систематизувати матеріал, його узагальнювати, показав певний рівень самостійності під час виконання роботи, курсова роботи виконана грамотно, охайно оформлена та вчасно подана науковому керівникові.

Оцінка «*добре*» ставиться за наявності незначних недоліків – недостатньо точних висновків, поодиноких випадків порушення логіки викладу, вимог стилю, перевантаженості цитатами, огріхами в оформленні, невеликих мовних помилок.

Оцінка «*задовільно*» виставляється за наявності значних недоліків – тему проаналізовано поверхово, відсутній аналіз наукової літератури з відповідної проблеми, не дотримано певних вимог до оформлення роботи, наявна значна кількість мовних помилок.

Оцінка «*незадовільно*» ставиться, якщо робота не задовольняє зазначеним вимогам (наприклад, зміст не відповідає назві роботи; робота виконана на підставі лише одного (чи навіть декількох) підручника або навчального посібника, без використання нормативних актів, не самостійно, є однаковою за змістом з іншою; наявні грубі порушення вимог до оформлення роботи; велика кількість мовних помилок).

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами й критеріями оцінювання

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
					Екзамен	Залік
90-100	A	відмінно	Здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили.	високий (творчий)	відмінно	зараховано
80-89	B	дуже добре	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна.	достатній (конструктивно-варіативний)	добре	
70-79	C	добре	Здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок.			
60-69	D	задовільно	Здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.	середній (репродуктивний)	задовільно	
50-59	E	достатньо	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні.			
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно	Не зараховано

0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів.			
------	---	--	--	--	--	--

Система оцінювання знань здобувачів вищої освіти за кредитно-модульною системою з курсової роботи:

Вид діяльності	Максимальна кількість балів
1. Підготовка курсової роботи	75
- Відповідність змісту курсової роботи обраній темі, повнота та глибина розкриття поставлених питань, самостійність виконання курсової роботи здобувачем вищої освіти (відображається у висновку наукового керівника)	40
- Актуальність та науковий рівень	10
- Дотримання вимог щодо оформлення курсової роботи	10
- Відповідність структури курсової роботи встановленим вимогам	5
- Наявність додатків, що характеризують виконувану роботу	5
- Заохочувальні заходи (своєчасна підготовка та подання курсової роботи)	5
2. захист курсової роботи	25
Всього балів	100

Керівництво курсовою роботою та її рецензування

Керівництво курсовими роботами здійснюють кваліфіковані викладачі ВНЗ.

Обов'язки наукового керівника курсової роботи:

- надавати допомогу у виборі теми, розробці плану (змісту) курсової роботи; добір літератури, методології та методів дослідження та ін.;
- аналізувати зміст роботи, висновки і результати дослідження;
- визначати поетапні терміни виконання роботи;
- контролювати виконання курсової роботи;
- доповідати на засіданні кафедри про виконання та завершення роботи;
- дати відгук на роботу.

Керівник курсової роботи повинен дати рецензію на курсову роботу у якій визначається:

- актуальність теми;
- ступінь самостійності у виконанні курсової роботи;
- вміння використовувати літературу;
- ступінь оволодіння методами дослідження;
- повноту та якість розробки теми;
- логічність, послідовність, аргументованість, літературну грамотність викладення матеріалу;
- висновок про те, якою мірою вона відповідає вимогам, що ставляться перед курсовими роботами;
- стиль викладу та оформлення роботи;
- недоліки роботи.

Рецензію завершується оцінкою, яка у процесі захисту може несуттєво корегуватися.

Типові помилки в написанні та оформленні курсової роботи:

1. Зміст роботи не відповідає плану курсової роботи або не розкриває тему повністю чи в

її основній частині.

2. Сформульовані розділи (підрозділи) не відбивають реальну проблемну ситуацію, стан об'єкта.

3. Мета дослідження не пов'язана з проблемою, сформульована абстрактно і не відбиває специфіки об'єкта і предмету дослідження.

4. Автор не виявив самостійності, робота являє собою компіляцію або плагіат.

5. Не зроблено всебічного аналізу сучасних офіційних і нормативних документів, нової спеціальної літератури (останні 5 – 7 років) з теми дослідження.

6. Аналітичний огляд вітчизняних і зарубіжних публікацій з теми роботи має форму анотованого списку і не відбиває рівня досліджуваності проблеми.

7. Кінцевий результат не відповідає меті дослідження, висновки не відповідають поставленим завданням.

8. У роботі немає посилань на першоджерела або вказані не ті, з яких запозичено матеріал.

9. Бібліографічний опис джерел у списку використаної літератури наведено довільно, без додержання вимог державного стандарту.

10. Обсяг та оформлення роботи не відповідають вимогам, вона виконана неохайно, з помилками.

6. ОРІЄНТОВНА ТЕМАТИКА КУРСОВИХ РОБІТ «Криміналістика (м. 2 Криміналістика: фінансові розслідування)»:

1. Предмет, система та завдання науки криміналістики.
2. Методологія криміналістики.
3. Історія розвитку криміналістики та криміналістичних закладів в Україні.
4. Криміналістична ідентифікація, її сутність та практичне використання в розслідуванні кримінальних правопорушень.
5. Криміналістична діагностика, її сутність та практичне використання в розслідуванні кримінальних правопорушень.
6. Класифікація криміналістичних засобів і методів, які застосовуються при проведенні слідчих (розшукових) дій.
7. Роль криміналістичної техніки в розслідуванні кримінальних правопорушень.
8. Поняття та система засобів і методів криміналістичної фотографії.
9. Використання методів криміналістичної фотографії при проведенні слідчих (розшукових) дій.
10. Предмет, задачі і система трасології.
11. Класифікація слідів-відбитків та її використання при фіксації результатів слідчих (розшукових) дій.
12. Трасологічні дослідження та їх значення для розслідування кримінальних правопорушень.
13. Сліди людини та їх криміналістичне значення.
14. Сучасні засоби і прийоми виявлення, фіксації, вилучення та дослідження слідів рук.
15. Виявлення і використання слідів ніг при розслідуванні кримінальних правопорушень.
16. Виявлення, фіксація та використання слідів знарядь зламу при розслідуванні кримінальних правопорушень.
17. Виявлення, фіксація і використання слідів транспортних засобів при розслідуванні кримінальних правопорушень.
18. Можливості вилучення, дослідження та використання запахових слідів у розслідуванні кримінальних правопорушень.
19. Сучасні засоби і методи виявлення, фіксації вилучення та дослідження мікрооб'єктів.
20. Характеристика об'єктів криміналістичної балістики: вогнепальної зброї, бойових припасів, слідів пострілу, вибухових пристроїв.
21. Криміналістичне дослідження холодної зброї.
22. Криміналістичне почеркознавство і авторознавство.

23. Техніко-криміналістичне дослідження документів.
24. Криміналістичне дослідження звукових слідів (судова фоноскопія).
25. Предмет габітології та її природничо-наукові основи.
26. Криміналістичні засоби та методи фіксації ознак зовнішності людини.
27. Інформаційно-довідкове забезпечення розкриття і розслідування злочинів (обліки).
28. Використання спеціальних знань у розслідуванні кримінальних правопорушень.
29. Правові, психологічні та етичні основи криміналістичної тактики.
30. Концепція криміналістичного прогнозування.
31. Слідча (розшукова) дія як засіб, форма і метод збирання криміналістичної інформації.
32. Тактичний прийом: поняття, види, джерела виникнення і критерії допустимості.
33. Тактична операція: поняття, види, загальні умови допустимості та використання.
34. Тактична рекомендація: поняття, види, критерії оцінки та використання.
35. Тактичне рішення та проблемні питання тактичного ризику.
36. Класифікація, особливості побудови і перевірки версій та їх значення в розслідуванні кримінальних правопорушень.
37. Планування розслідування кримінальних правопорушень.
38. Криміналістичне вчення про слідчі ситуації.
39. Огляд як метод дослідження матеріальних джерел інформації на досудовому розслідуванні.
40. Тактика огляду місця події.
41. Поняття «негативних обставин» та їх роль у викритті інсценувань кримінальних правопорушень.
42. Тактика освідування.
43. Поняття і тактичні основи розшукової діяльності слідчого.
44. Взаємодія слідчого з іншими підрозділами правоохоронних органів та використання допомоги громадськості і засобів масової інформації в процесі розслідування кримінальних правопорушень.
45. Тактика обшуку.
46. Поняття, види, процесуальні підстави та тактичні прийоми затримання.
47. Тактика слідчого експерименту.
48. Тактика підготовки і призначення судових експертиз.
49. Наукові основи методики розслідування окремих видів кримінальних правопорушень.
50. Поняття та зміст криміналістичної характеристики кримінальних правопорушень.
51. Ситуаційний підхід до розслідування кримінальних правопорушень.
52. Методика розслідування вбивств.
53. Методика розслідування вбивств, вчинених на замовлення.
54. Методика розслідування вбивств, вчинених в умовах протистояння організованих груп, злочинних організацій.
55. Методика розслідування бандитизму.
56. Методика розслідування заподіяння тілесних ушкоджень.
57. Методика розслідування згвалтувань.
58. Методика розслідування крадіжок з квартир.
59. Методика розслідування кишенькових крадіжок.
60. Методика розслідування крадіжок автотранспорту.
61. Методика розслідування крадіжок вантажів на транспорті.
62. Методика розслідування розбійних нападів на працівників банківських установ, інкасаторів і касирів.
63. Методика розслідування грабежів і розбійних нападів.
64. Методика розслідування шахрайства.
65. Методика розслідування вимагання.
66. Методика розслідування привласнення, розтрати майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем.

67. Методика розслідування хабарництва.
68. Методика розслідування екологічних злочинів.
69. Методика розслідування злочинних порушень правил безпеки руху та експлуатації транспорту.
70. Методика розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних із виникненням пожеж.
71. Методика розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних із незаконним обігом наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів.
72. Методика розслідування кримінальних правопорушень у сфері використання комп'ютерів, систем і комп'ютерних мереж.
73. Використання спеціальних знань при досудовому розслідуванні кримінальних правопорушень у сфері господарської діяльності.
74. Використання спеціальних знань при досудовому розслідуванні кримінальних правопорушень у сфері обігу підакцизних товарів.
75. Використання тактичних комплексів при досудовому розслідуванні кримінальних правопорушень у сфері оподаткування.
76. Виявлення та запобігання протидії розслідуванню кримінальним правопорушенням у сфері господарської діяльності.
77. Ідеальні сліди в криміналістиці.
78. Криміналістична класифікація злочинів і методик їх розслідування.
79. Криміналістична характеристика та початковий етап розслідування злочинів у сфері незаконного обігу тютюну та тютюнових виробів (ст. 204 КК України).
80. Криміналістична характеристика та початковий етап розслідування кримінальних правопорушень у сфері незаконного обігу спирту етилового та спиртових дистилятів (ст. 204 КК України).
81. Криміналістичне вчення про механізм слідоутворення.
82. Криміналістичне вчення про слідчу ситуацію.
83. Криміналістичне вчення про фіксацію доказової інформації.
84. Криміналістичне дослідження особи.
85. Криміналістичне моделювання при розслідуванні кримінальних правопорушень у сфері господарської діяльності.
86. Криміналістичне прогнозування.
87. Криміналістичні діагностичні дослідження із застосуванням поліграфа.
88. Криміналістичні основи слідчих (розшукових) дій.
89. Організація і тактика проведення слідчих (розшукових) дій при розслідуванні кримінальних правопорушень у сфері незаконного обігу спирту етилового та спиртових дистилятів (ст. 204 КК України).
90. Організація і тактика проведення слідчих (розшукових) дій при розслідуванні злочинів у сфері незаконного обігу пального (ст. 204 КК України).
91. Перспективи і тенденції розвитку криміналістики.
92. Планування досудового розслідування кримінальних правопорушень у сфері господарської діяльності.
93. Планування досудового розслідування кримінальних правопорушень у сфері обігу підакцизних товарів.
94. Планування досудового розслідування кримінальних правопорушень у сфері оподаткування.
95. Процесуальний порядок та організація використання спеціальних знань під час розслідування.
96. Розслідування неправомірного доступу до комп'ютерної інформації.
97. Розслідування хабарництва, як форми прояву корупції.
98. Слідча помилка при розслідуванні кримінальних правопорушень у сфері господарської діяльності: причини, наслідки, профілактика.

99. Спеціаліст як учасник кримінального процесуального доказування при розслідуванні кримінальних правопорушень у сфері господарської діяльності.
100. Спеціальні знання: поняття та порядок використання при розслідуванні кримінальних правопорушень у сфері господарської діяльності.
101. Тактика досудового розслідування в умовах протидії розслідуванню.
102. Тактика перевірки показань на місці події.
103. Тактичне забезпечення розслідування кримінальних правопорушень у сфері господарської діяльності.
104. Тактичне рішення слідчого.
105. Тактичні задачі та їх вирішення при досудовому розслідуванні злочинної діяльності у сфері обігу алкогольних напоїв.
106. Тактичні задачі та їх вирішення при досудовому розслідуванні злочинів у сфері незаконного обігу пального.
107. Тактичні задачі та їх вирішення при досудовому розслідуванні злочинів у сфері обігу підакцизних товарів.
108. Тактичні задачі та їх вирішення при досудовому розслідуванні легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом.
109. Фактор раптовості та його використання при розслідуванні кримінальних правопорушень у сфері господарської діяльності.

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Навчально-науковий інститут економічної безпеки та митної справи

Кафедра кримінальних розслідувань

Курсова робота
з навчальної дисципліни «Криміналістика (м. 2 Криміналістика: фінансові
розслідування)»
на тему: «Методологія криміналістики»

Виконавець:

студент 3-го курсу
взводу ПДБО-18-1
Петрова Ганна Геннадіївна

(підпис)

Керівник:

професор кафедри кримінальних
розслідувань,
кандидат юридичних наук, доцент
Амеліна Анна Сергіївна

(підпис)

Додаток 2
Зразок оформлення зворотнього листа

Реєстраційний № _____ (дата) _____ (П.І.Б.)

Результати перевірки _____ (дата) _____ (П.І.Б.)
(до захисту на доопрацювання)

Результати захисту _____

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра _____

Навчальна дисципліна _____

Курс _____ Навчальна група _____ Семестр _____

ЗАВДАННЯ
на курсову роботу

здобувачу вищої освіти _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема курсової роботи

2. Строк здачі здобувачем вищої освіти закінченої роботи _____

3. Наукова база роботи _____

4. Зміст курсової роботи (перелік питань, які підлягають вивченню) _____

5. Перелік нормативно-правових актів, що регулюють досліджувані суспільні відносини _____

6. Дата видачі завдання _____

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ п/п	Назва етапів курсової роботи	Строк виконання етапів (роботи)	Примітки
1.	Вибір теми, вивчення літературних джерел та складання плану роботи		
2.	Підготовка 30% курсової роботи та подання її керівнику		
3.	Підготовка 70% курсової роботи та подання керівнику		
4.	Підготовка 100 % курсової роботи та подання керівнику		
5.	Доопрацювання роботи з урахуванням зауважень керівника		
6.	Отримання відгуку керівника роботи		
7.	Захист курсової роботи		

Здобувач вищої освіти _____
(підпис)

Керівник _____
(підпис) _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

« _____ » _____ р.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ШАХРАЙСТВО ЯК КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ ВЛАСНОСТІ	7
1.1. Історично-правовий аспект виникнення шахрайства	7
1.2. Особливості кримінально-правової кваліфікації шахрайства	14
РОЗДІЛ 2. КРИМІНАЛІСТИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ШАХРАЙСТВА	16
2.1. Юридичний аналіз шахрайства відносно власності особи	16
2.2. Способи, обстановка, час та місце вчинення кримінального правопорушення	20
РОЗДІЛ 3. ОРГАНІЗАЦІЯ І ПРОВАДЖЕННЯ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ДІЙ ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ ШАХРАЙСТВ	25
3.1. Обставини, що підлягають з'ясуванню і доведенню при розслідуванні шахрайства	25
3.2. Дії слідчого в типових ситуаціях початкового етапу розслідування	30
3.3. Наступні слідчі дії при розслідуванні шахрайства	32
ВИСНОВКИ	35
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	40
ДОДАТКИ	43

РОЗДІЛ 1
ОСОБЛИВОСТІ ТАКТИКИ ДОПИТУ ПОТЕРПІЛОГО ТА СВІДКА ПІД ЧАС
РОЗСЛІДУВАННЯ ПОСЯГАНЬ НА ЖИТТЯ ПРАЦІВНИКА ПРАВООХОРОННОГО
ОРГАНУ

1.1 Поняття і види допиту

У юридичній літературі зазначається, що поняття.....[1, с. 14].

Досліджуючи природу допиту як слідчої (розшукової) дії..... [2, с. 45].

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ

ДНДЕКЦ	Державний науково-дослідний експертно-криміналістичний центр
ДСТУ	Державний стандарт України
див.	Дивись
ЄРДР	Єдиний реєстр досудових розслідувань
КК	Кримінальний кодекс
КПК	Кримінальний процесуальний кодекс
м.	Місто
МВС	Міністерство внутрішніх справ
МЮ	Міністерство юстиції
НДЕКЦ	Науково-дослідний експертно-криміналістичний центр
НДІ	Науково-дослідний інститут
п.	Пункт
р.	Рік
рр.	Роки
РФ	Російська Федерація
с.	Сторінка ^о (и)
СБУ	Служба безпеки України
ст.	Століття
СРСР	Союз Радянських Соціалістичних Республік
СтП	Стандартпласт
США	Сполучені штати Америки
тис.	Тисяч
ТУ	Технічні умови
ISO	International Organization for Standardization, ^о
IEC	International Electrotechnical Commission

.....Разрыв страницы.....

**ПРИКЛАДИ
ОФОРМЛЕННЯ БІБЛІОГРАФІЧНОГО ОПИСУ
У СПИСКУ ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ
з урахуванням Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015**

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Книги: Один автор	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бичківський О. О. Міжнародне приватне право : конспект лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 82 с. 2. Бондаренко В. Г. Немеркнуча слава новітніх запорожців: історія Українського Вільного козацтва на Запоріжжі (1917-1920 рр.). Запоріжжя, 2017. 113 с. 3. Бондаренко В. Г. Український вільнокозацький рух в Україні та на еміграції (1919-1993 рр.) : монографія. Запоріжжя: ЗНУ, 2016. 600 с. 4. Вагіна О. М. Політична етика: навч.-метод. посіб. Запоріжжя: ЗНУ, 2017. 102 с.
Два автори	<ol style="list-style-type: none"> 1. Аванесова Н. Е., Марченко О. В. Стратегічне управління підприємством та сучасним містом: теоретико-методичні засади : монографія. Харків : Щедра садиба плюс, 2015. 196 с. 2. Батракова Т. І., Калюжна Ю. В. Банківські операції : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 130 с. 3. Білобровко Т. І., Кожуховська Л. П. Філософія науки й управління освітою : навч.-метод. посіб. Переяслав-Хмельницький, 2015. 166 с. 4. Богма О. С., Кисильова І. Ю. Фінанси : конспект лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 102 с.
Три автори	<ol style="list-style-type: none"> 1. Аніловська Г. Я., Марушко Н. С., Стоколоса Т. М. Інформаційні системи і технології у фінансах : навч. посіб. Львів : Магнолія 2006, 2015. 312 с. 2. Городовенко В. В., Макаренков О. Л., Сантос М. М. О. Судові та правоохоронні органи України : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 206 с. 3. Кузнецов М. А., Фоменко К. І., Кузнецов О. І. Психічні стани студентів у процесі навчально-пізнавальної діяльності : монографія. Харків : ХНПУ, 2015. 338 с. 4. Якобчук В. П., Богоявленська Ю. В., Тищенко С. В. Історія економіки та економічної думки : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2015. 476 с.
Чотири і більше авторів	<ol style="list-style-type: none"> 1. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України : станом на 10 жовт. 2016 р. / К. І. Беліков та ін. ; за заг. ред. О. М. Литвинова. Київ : ЦУЛ, 2016. 528 с. 2. Бікулов Д. Т, Чкан А. С., Олійник О. М., Маркова С. В. Менеджмент : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 360 с. 3. Операційне числення : навч. посіб. / С. М. Гребенюк та ін. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 88 с. 4. Основи охорони праці : підручник / О. І. Запорожець та ін. 2-ге вид. Київ : ЦУЛ, 2016. 264 с. 5. Клименко М. І., Панасенко Є. В., Стреляєв Ю. М., Ткаченко І. Г. Варіаційне числення та методи оптимізації : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 84 с.
Автор(и) та редактор(и)/упорядники	<ol style="list-style-type: none"> 1. Березенко В. В. PR як сфера наукового знання : монографія / за заг. наук. ред. В. М. Манакіна. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 362 с. 2. Бутко М. П., Неживенко А. П., Пепа Т. В. Економічна психологія : навч.

	<p>посіб. / за ред. М. П. Бутко. Київ : ЦУЛ, 2016. 232 с.</p> <p>3. Дахно І. І., Алієва-Барановська В.М. Право інтелектуальної власності : навч. посіб. / за ред. І. І. Дахна. Київ : ЦУЛ, 2015. 560 с.</p>
Без автора	<p>1. 25 років економічному факультету: історія та сьогодення (1991-2016) : ювіл. вип. / під заг. ред. А. В. Череп. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 330 с.</p> <p>2. Криміналістика : конспект лекцій / за заг. ред. В. І. Галана ; уклад. Ж. В. Удовенко. Київ : ЦУЛ, 2016. 320 с.</p> <p>3. Миротворення в умовах гібридної війни в Україні : монографія / за ред. М. А. Лепського. Запоріжжя : КСК-Альянс, 2017. 172 с.</p> <p>4. Міжнародні економічні відносини : навч. посіб. / за ред.: С. О. Якубовського, Ю. О. Ніколаєва. Одеса : ОНУ, 2015. 306 с.</p> <p>5. Науково-практичний коментар Бюджетного кодексу України / за заг. ред. Т. А. Латковської. Київ : ЦУЛ, 2017. 176 с.</p> <p>6. Службове право: витоки, сучасність та перспективи розвитку / за ред.: Т. О. Коломоєць, В. К. Колпакова. Запоріжжя, 2017. 328 с.</p> <p>7. Сучасне суспільство: філософсько-правове дослідження актуальних проблем : монографія / за ред. О. Г. Данильяна. Харків : Право, 2016. 488 с.</p> <p>8. Адміністративно-правова освіта у персоналіях : довід. / за заг. ред.: Т. О. Коломоєць, В. К. Колпакова. Київ : Ін Юре, 2015. 352 с.</p> <p>9. Підготовка докторів філософії (PhD) в умовах реформування вищої освіти : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 5-6 жовт. 2017 р. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 216 с.</p> <p>10. Країни пострадянського простору: виклики модернізації : зб. наук. пр. / редкол.: П. М. Рудяков (відп. ред.) та ін. Київ : Ін-т всесвітньої історії НАН України, 2016. 306 с.</p> <p>11. Антологія української літературно-критичної думки першої половини ХХ століття / упоряд. В. Агеєва. Київ : Смолоскип, 2016. 904 с.</p>
Багатотомні видання	<p>1. Енциклопедія Сучасної України / редкол.: І. М. Дзюба та ін. Київ : САМ, 2016. Т. 17. 712 с.</p> <p>2. Лодий П. Д. Сочинения : в 2 т. / ред. изд.: Н. Г. Мозговая, А. Г. Волков ; авт. вступ. ст. А. В. Сеницына. Киев ; Мелитополь : НПУ им. М. Драгоманова ; МГПУ им. Б. Хмельницкого, 2015. Т. 1. 306 с.</p> <p>3. Новицкий О. М. Сочинения : в 4 т. / ред. изд.: Н. Г. Мозговая, А. Г. Волков ; авт. вступ. ст. Н. Г. Мозговая. Киев ; Мелитополь : НПУ им. М. Драгоманова ; МГПУ им. Б. Хмельницкого, 2017. Т. 1. 382 с.</p> <p>4. Правова система України: історія, стан та перспективи : у 5 т. / Акад. прав. наук України. Харків : Право, 2009. Т. 2 : Конституційні засади правової системи України і проблеми її вдосконалення / заг. ред. Ю. П. Битяк. 576 с.</p> <p>5. Кучерявенко Н. П. Курс налогового права : в 6 т. Харьков : Право, 2007. Т. 4 : Особенная часть. Косвенные налоги. 536 с.</p>
Автореферати дисертацій	<p>1. Бондар О. Г. Земля як об'єкт права власності за земельним законодавством України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06. Київ, 2005. 20 с.</p> <p>2. Гнатенко Н. Г. Групи інтересів у Верховній Раді України: сутність і роль у формуванні державної політики : автореф. дис. ... канд. політ. наук : 23.00.02. Київ, 2017. 20 с.</p> <p>3. Кулініч О. О. Право людини і громадянина на освіту в Україні та конституційно-правовий механізм його реалізації : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.02. Маріуполь, 2015. 20 с.</p>

Дисертації	<ol style="list-style-type: none"> 1. Авдєєва О. С. Міжконфесійні відносини у Північному Приазов'ї (кінець XVIII - початок XX ст.) : дис. ... канд. іст. наук : 07.00.01 / Запорізький національний університет. Запоріжжя, 2016. 301 с. 2. Левчук С. А. Матриці Гріна рівнянь і систем еліптичного типу для дослідження статичного деформування складених тіл : дис. ... канд. фіз.-мат. наук : 01.02.04. Запоріжжя, 2002. 150 с. 3. Вініченко О. М. Система динамічного контролю соціально-економічного розвитку промислового підприємства : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.04. Дніпро, 2017. 424 с.
Законодавчі та нормативні документи	<ol style="list-style-type: none"> 1. Конституція України : офіц. текст. Київ : КМ, 2013. 96 с. 2. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. Голос України. 2017. 27 верес. (№ 178-179). С. 10–22. 3. Повітряний кодекс України : Закон України від 19.05.2011 р. № 3393-VI. Відомості Верховної Ради України. 2011. № 48-49. Ст. 536. 4. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. Дата оновлення: 28.09.2017. URL:http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18 (дата звернення: 15.11.2017). 5. Деякі питання стипендіального забезпечення : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.12.2016 р. № 1050. Офіційний вісник України. 2017. № 4. С. 530–543. 6. Про Концепцію вдосконалення інформування громадськості з питань євроатлантичної інтеграції України на 2017-2020 роки : Указ Президента України від 21.02.2017 р. № 43/2017. Урядовий кур'єр. 2017. 23 лют. (№ 35). С. 10. 7. Про затвердження Вимог до оформлення дисертації : наказ Міністерства освіти і науки від 12.01.2017 р. № 40. Офіційний вісник України. 2017. № 20. С. 136–141. 8. Інструкція щодо заповнення особової картки державного службовця : затв. наказом Нац. агентства України з питань Держ. служби від 05.08.2016 р. № 156. Баланс-бюджет. 2016. 19 верес. (№ 38). С. 15–16.
Архівні документи	<ol style="list-style-type: none"> 1. Лист Голови Спілки «Чорнобиль» Г. Ф. Лепіна на ім'я Голови Ради Міністрів УРСР В. А. Масола щодо реєстрації Статуту Спілки та сторінки Статуту. 14 грудня 1989 р. ЦДАГО України (Центр. держ. архів громад. об'єднань України). Ф. 1. Оп. 32. Спр. 2612. Арк. 63, 64 зв., 71. 2. Матеріали Ради Народних комісарів Української Народної Республіки. ЦДАВО України (Центр. держ. архів вищ. органів влади та упр. України). Ф. 1061. Оп. 1. Спр. 8–12. Копія; Ф. 1063. Оп. 3. Спр. 1–3. 3. Наукове товариство ім. Шевченка. Львів. наук. б-ка ім. В. Стефаника НАН України. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 78. Арк. 1–7.
Патенти	<ol style="list-style-type: none"> 1. Люмінісцентний матеріал: пат. 25742 Україна: МПК6 C09K11/00, G01T1/28, G21H3/00. № 200701472; заявл. 12.02.07; опубл. 27.08.07, Бюл. № 13. 4 с. 2. Спосіб лікування синдрому дефіциту уваги та гіперактивності у дітей: пат. 76509 Україна. № 2004042416; заявл. 01.04.2004; опубл. 01.08.2006, Бюл. № 8 (кн. 1). 120 с.
Препринти	<ol style="list-style-type: none"> 1. Панасюк М. І., Скорбун А. Д., Сплошной Б. М. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма-методами. Чорнобиль : Ін-т з проблем безпеки АЕС НАН України, 2006. 7, [1] с. (Препринт. НАН України, Ін-т проблем безпеки АЕС; 06-1). 2. Шиляев Б. А., Воеводин В. Н. Расчеты параметров радиационного повреждения материалов нейтронами источника ННЦ ХФТИ / ANL USA с подкритической сборкой, управляемой ускорителем электронов.

	Харьков : ННЦ ХФТИ, 2006. 19 с.: ил., табл. (Препринт. НАН України, Нац. науч. центр «Харьк. физ.-техн. ин-т»; ХФТИ2006-4).
Стандарти	<ol style="list-style-type: none"> 1. ДСТУ 7152:2010. Видання. Оформлення публікацій у журналах і збірниках. [Чинний від 2010-02-18]. Вид. офіц. Київ, 2010. 16 с. (Інформація та документація). 2. ДСТУ ISO 6107-1:2004. Якість води. Словник термінів. Частина 1 (ISO 6107-1:1996, IDT). [Чинний від 2005-04-01]. Вид. офіц. Київ : Держспоживстандарт України, 2006. 181 с. 3. ДСТУ 3582:2013. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила (ISO 4:1984, NEQ; ISO 832:1994, NEQ). [На заміну ДСТУ3582-97; чинний від 2013-08-22]. Вид. офіц. Київ : Мінекономрозвитку України, 2014. 15 с. (Інформація та документація).
Каталоги	<ol style="list-style-type: none"> 1. Горницькая И. П. Каталог растений для работ по фитодизайну / Донец. ботан. сад НАН України. Донецк : Лебедь, 2005. 228 с. 2. Історико-правова спадщина України : кат. вист. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка; уклад.: Л. І. Романова, О. В. Земляніщина. Харків, 1996. 64 с. 3. Пам'ятки історії та мистецтва Львівської області : кат.-довід. / авт.-упоряд.: М. Зобків та ін. ; Упр. культури Львів. облдержадмін., Львів. іст. музей. Львів : Новий час, 2003. 160 с.
Бібліографічні покажчики	<ol style="list-style-type: none"> 1. Боротьба з корупцією: нагальна проблема сучасності : бібліогр. покажч. Вип. 2 / уклад.: О. В. Левчук, відп. за вип. Н. М. Чала ; Запорізький національний університет. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 60 с. 2. Микола Лукаш : біобібліогр. покажч. / уклад. В. Савчин. Львів : Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2003. 356 с. (Українська біобібліографія ; ч. 10). 3. Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича в незалежній Україні : бібліогр. покажч. / уклад.: Н. М. Загородна та ін.; наук. ред. Т. В. Марусик; відп. за вип. М. Б. Зушман. Чернівці : Чернівецький національний університет, 2015. 512 с. (До 140-річчя від дня заснування). 4. Лисодед О. В. Бібліографічний довідник з кримінології (1992-2002) / ред. О. Г. Кальман. Харків : Одісей, 2003. 128 с. 5. Яценко О. М., Любовець Н. І. Українські персональні бібліографічні покажчики (1856-2013). Київ : Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського, 2015. 472 с. (Джерела української біографістики ; вип. 3).
Частина видання: книги	<ol style="list-style-type: none"> 1. Баймуратов М. А. Имплементация норм международного права и роль Конституционного Суда Украины в толковании международных договоров / М. А. Баймуратов. Михайло Баймуратов: право як буття вченого : зб. наук. пр. до 55-річчя проф. М. О. Баймуратова / упоряд. та відп. ред. Ю. О. Волошин. К., 2009. С. 477–493. 2. Гетьман А. П. Екологічна політика держави: конституційно-правовий аспект. Тридцять лет с экологическим правом : избранные труды. Харьков, 2013. С. 205–212. 3. Коломоєць Т. О. Адміністративна деліктологія та адміністративна деліктність. Адміністративне право України : підручник / за заг. ред. Т. О. Коломоєць. Київ, 2009. С. 195–197. 4. Алексеєв В. М. Правовий статус людини та його реалізація у взаємовідносинах держави та суспільства в державному управлінні в Україні. Теоретичні засади взаємовідносин держави та суспільства в управлінні: монографія. Чернівці, 2012. С. 151–169.

<p>Частина видання: матеріалів конференцій (тези, доповіді)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Антонович М. Жертви геноцидів першої половини ХХ століття: порівняльно-правовий аналіз. Голодомор 1932-1933 років: втрати української нації : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 4 жовт. 2016 р. Київ, 2017. С. 133–136. 2. Анциперова І. І. Історико-правовий аспект акту про бюджет. Дослідження проблем права в Україні очима молодих вчених : тези доп. всеукр. наук.-практ. конф. (м. Запоріжжя, 24 квіт. 2014 р.). Запоріжжя, 2014. С. 134–137. 3. Кононенко Н. Методология толерантности в системе общественных отношений. Формирование толерантного сознания в обществе : материалы VII междунар. антитеррорист. форума (Братислава, 18 нояб. 2010 г.). Киев, 2011. С. 145–150. 4. Микитів Г. В., Кондратенко Ю. Позатекстові елементи як засіб формування медіакультури читачів науково-популярних журналів. Актуальні проблеми медіаосвіти в Україні та світі : зб. тез доп. міжнар. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 3-4 берез. 2016 р. Запоріжжя, 2016. С. 50–53. 5. Соколова Ю. Особливості впровадження проблемного навчання хімії в старшій профільній школі. Актуальні проблеми та перспективи розвитку медичних, фармацевтичних та природничих наук : матеріали III регіон. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 29 листоп. 2014 р. Запоріжжя, 2014. С. 211–212.
<p>Частина видання: довідкового видання</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Кучеренко І. М. Право державної власності. Великий енциклопедичний юридичний словник / ред. Ю. С. Шемшученко. Київ, 2007. С. 673. 2. Пирожкова Ю. В. Благодійна організація. Адміністративне право України : словник термінів / за ред.: Т. О. Коломоєць, В. К. Колпакова. Київ, 2014. С. 54–55. 3. Сірий М. І. Судова влада. Юридична енциклопедія. Київ, 2003. Т. 5. С. 699.
<p>Частина видання: продовжуваного видання</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Коломоєць Т. О. Оцінні поняття в адміністративному законодавстві України: реалії та перспективи формулювання їх застосування. Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки. Запоріжжя, 2017. № 1. С. 36–46. 2. Левчук С. А., Хмельницький А. А. Дослідження статичного деформування складених циліндричних оболонок за допомогою матриць типу Гріна. Вісник Запорізького національного університету. Фізико-математичні науки. Запоріжжя, 2015. № 3. С. 153–159. 3. Левчук С. А., Рак Л. О., Хмельницький А. А. Моделювання статичного деформування складеної конструкції з двох пластин за допомогою матриць типу Гріна. Проблеми обчислювальної механіки і міцності конструкцій. Дніпропетровськ, 2012. Вип. 19. С. 212–218. 4. Тарасов О. В. Міжнародна правосуб'єктність людини в практиці Нюрнберзького трибуналу. Проблеми законності. Харків, 2011. Вип. 115. С. 200–206.
<p>Частина видання: періодичного видання (журналу, газети)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Кулініч О. О. Право на освіту в системі конституційних прав людини і громадянина та його гарантії. Часопис Київського університету права. 2007. № 4. С. 88–92. 2. Коломоєць Т., Колпаков В. Сучасна парадигма адміністративного права: генеза і поняття. Право України. 2017. № 5. С. 71–79. 3. Коваль Л. Плюси і мінуси дистанційної роботи. Урядовий кур'єр. 2017. 1 листоп. (№ 205). С. 5. 4. Біленчук П., Обіход Т. Небезпеки ядерної злочинності: аналіз

	<p>вітчизняного і міжнародного законодавства. Юридичний вісник України. 2017. 20-26 жовт. (№ 42). С. 14–15.</p> <p>5. Bletskan D. I., Glukhov K. E., Frolova V. V. Electronic structure of 2H-SnSe₂: ab initio modeling and comparison with experiment. Semiconductor Physics Quantum Electronics & Optoelectronics. 2016. Vol. 19, No 1. P. 98–108.</p>
<p>Електронні ресурси</p>	<p>1. Влада очима історії : фотовиставка. URL: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/photogallery/gallery?galleryId=15725757& (дата звернення: 15.11.2017).</p> <p>2. Шарая А. А. Принципи державної служби за законодавством України. Юридичний науковий електронний журнал. 2017. № 5. С. 115–118. URL: http://lsej.org.ua/5_2017/32.pdf.</p> <p>3. Ганзенко О. О. Основні напрями подолання правового нігілізму в Україні. Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки. Запоріжжя, 2015. № 3. С. 20–27. URL: http://ebooks.znu.edu.ua/files/Fakhovivydannya/vznu/juridichni/VestUr2015v3/5.pdf. (дата звернення: 15.11.2017).</p> <p>4. Яцків Я. С., Маліцький Б. А., Бублик С. Г. Трансформація наукової системи України протягом 90-х років ХХ століття: період переходу до ринку. Наука та інновації. 2016. Т. 12, № 6. С. 6–14. URL: https://doi.org/10.15407/scin12.06.006.</p>

Мовні конструкції, які використовуються у наукових працях для виконання функції засобів зв'язку між реченнями

<i>Мовна функція</i>	<i>Лексичні засоби</i>
Причина та її наслідок, умова та наслідок	(і) тому, тому, що
	оскільки
	З чого виходить
	звідки
	внаслідок
	у результаті
	на основі вищезазначеного, на підставі вказаного вище
	у зв'язку з цим
	залежно від
	згідно з цим
	у цьому випадку
	за таких умов
	у такому випадку
	(а) якщо (ж)..., то ...
	свідчить
	вказує
	говорить
	відповідає
	Що дає можливість
	дозволяє
сприяє	
має значення і т.п.	
Часове співвідношення та порядок викладення	спочатку, насамперед, у першу чергу
	першим наступним, кроком попереднім
	одночасно, у той же час
	поруч з цим, поряд з таким
	попередньо, вище, раніше
	ще раз, знову
	потім, нижче, після цього
	згодом, далі, пізніше
	по-перше, по-друге і т.п.
	зараз, нині, у цей (на цей) час, до цього часу
	у минулі роки, останнім часом, останнього часу
	на закінчення, зрештою, нарешті

<i>Мовна функція</i>	<i>Лексичні засоби</i>
Зіставлення та протиставлення	але, втім, а проте, та, однак, зрештою
	як..., так і...; так само, як і ...
	не тільки, але і (й)
	порівняно з; якщо..., то...
	на відміну, навпаки, на противагу
	аналогічно, таким чином, також
	з одного боку, з іншого боку
	у той час, як; разом з тим
Доповнення або уточнення	також і, до того ж, при цьому, разом з тим
	окрім більше того
	понад
	особливо, а надто
Посилання на попередній або наступний вислів	тим більше, що
	у тому разі, у випадку, тобто, а саме
	сказано
	показано
	доведено
	як було відзначено
	отримано
	знайдено
	встановлено
	згадано
	виходячи з міркувань
	як підкреслювалось, вказувалось вище
	згідно з цим
	відповідно до цього
	відповідним чином
	у зв'язку з цим, відповідно до цього
	у зв'язку з вищевикладеним
	цей, що розглядається, вищевказаний і т.п.
	такий, подібний, аналогічний, відповідний, такого типу, такого виду, схожий на ...
	багато з них, один з них, деякі з них
	наступний, деякий, надалі, подальший, дальший, другий
	більшість, більша частина
	керуючись положенням

<i>Мовна функція</i>	<i>Лексичні засоби</i>	
Узагальнення, висновок	дослідженням встановлено	
	як наслідок	
	таким чином, отже	
	у результаті, у кінцевому підсумку	
	звідси, з цього	витікає
		виходить
		стає зрозумілим
	це	дозволяє зробити висновок
		дозволяє дійти висновку
		зводиться до такого
свідчить		
	переконує	
Ілюстрація	на закінчення, і нарешті	
	наприклад; так, як приклад; для прикладу	
	прикладом може слугувати (бути)	
	такий же (наприклад)	
	у випадку, для випадку	
Введення нової інформації	про те може свідчити; що очевидно	
	розглянемо такі випадки. . .	
	зупинимось детально на. . .	
	основні переваги цього методу полягають у...	
	деякі додаткові зауваження. . .	
	декілька слів щодо перспектив дослідження. . . наведемо декілька прикладів	

Критерії оцінювання курсової роботи

№	Етапи виконання курсової роботи	Кількість балів	
		план	факт
1.	Обґрунтування актуальності теми. Формування мети і завдань	5б.	
2.	1-й розділ	10 б.	
3.	2-й розділ	10 б.	
4.	3-й розділ	10 б.	
5.	Відповідність висновків завданням	5 б.	
6.	Оформлення курсової роботи	5 б.	
7.	Захист	50 б.	
8.	Вчасність виконання	5 б.	
Всього:		100 б.	

Науковий керівник _____
Посада, прізвище, підпис

РЕЦЕНЗІЯ НА КУРСОВУ РОБОТУ

на тему _____

здобувача вищої освіти
групи _____

(ППП)

Відповідність оформлення вимогам методичних рекомендацій _____

Обґрунтування актуальності теми, формування мети та завдань _____

Правильність застосування методів дослідження _____

Відповідність змісту поставленим завданням _____

Ступінь розкриття поставлених завдань _____

Рівень аналізу нормативно-правових актів та судової практики _____

Самостійність виконання роботи _____

виявлено _____ %

запозичень.

Рівень використання наукових категорій і їх розгортання на усіх етапах дослідження _____

Ступінь новизни _____

Вміння поєднати теоретичний та емпіричний рівень аналізу _____

Рівень опрацювання наукових джерел _____

Аргументованість й точність висновків _____

Інше _____

Робота заслуговує оцінки _____

Науковий керівник _____

Дата перевірки _____

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

7.1. Основна:

1. Криміналістика: підруч.: у 2 т. / за заг. ред.: А. Ф. Волобуєва, Р. Л. Степанюка, В. О. Маляррової; Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків: Харків. нац. ун-т внутр. справ, 2018. Т. 2. 2018. 311 с.
2. Криміналістика: підруч.: у 2 т. / за заг. ред.: А. Ф. Волобуєва, Р. Л. Степанюка, В. О. Маляррової; Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків: Харків. нац. ун-т внутр. справ, 2018. Т. 1. 2018. 383 с.
3. Криміналістика: підручник / Аленін Ю. П. та ін.; за ред. В. В. Тіщенко; Нац. ун-т «Одес. юрид. акад.». Одеса: Гельветика, 2017. 555 с.
4. Криміналістика: підручник / В. В. Пясковський, Ю. М. Чорноус, А. В. Старушкевич та ін.; за заг. ред. В. В. Пясковського; Національна академія внутрішніх справ. Київ: Право, 2020. 752 с.
5. Криміналістика: підручник: у 2 т. / за ред. В. Ю. Шепітька; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2019. Т. 2. 2019. 325 с.
6. Криміналістика: підручник: у 2 т. / за ред. В. Ю. Шепітька; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2019. Т. 1. 2019. 451 с.
7. Криміналістичне документознавство: практич. посіб. / В. В. Бірюков, В. В. Коваленко, Т. П. Бірюкова, К. М. Ковальов. Київ: Вид. Паливода А.В., 2007. 332 с.

Допоміжна:

8. Журавель В.А. Криміналістичні методики: сучасні наукові концепції: монографія. / Національна академія правових наук. Інститут вивчення проблем злочинності. Харків: вид. агент. «Апостіль», 2012. 304 с.
9. Корж В. П. Методика расследования экономических преступлений, совершаемых организованными группами, преступными организациями: Руководство для следователей: научно-практическое пособие / Нац. ун-т вн. Дел. Харьков: Лицей, 2002. 279 с.
10. Криміналістика. Академічний курс: підручник / Т. В. Варфоломеева та ін.; Акад. адвокатури України. Київ: Юрінком Інтер, 2018. 495 с.
11. Кузнецов О. О. Розслідування злочинів, пов'язаних із виготовленням і збутом фальсифікованих алкогольних напоїв: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: 12.00.08 «Кримінальне право та криминологія; кримінально-виконавче право». Київ. 2004. 19 с.
12. Лисенко В. Загальні умови виявлення, розкриття та розслідування ухилень від сплати податків. *Науковий вісник Національної академії державної податкової служби України (економіка, право)*, 2002. № 3 (17). С. 189-198.
13. Лисенко В. Криміналістична класифікація податкових злочинів. *Науковий вісник Національної академії державної податкової служби України (економіка, право)*. Ірпінь, 2003. № 4 (22). С. 217-223.
14. Лисенко В. Криміналістична характеристика злочинної діяльності у сфері оподаткування. *Науковий вісник Академії державної податкової служби України*. Ірпінь, 2001. № 3 (13). С. 154-165.
15. Розкриття злочинів у сфері виготовлення та збуту алкогольних напоїв: навч.-практич. посібник / В. А. Некрасов, А. М. Лисенко, С. В. Пеньков, В. В. Матвійчук. Одеса: «Юридична література». 2009р. 157 с.
16. Чичиркіна С. П. Організація і тактика розслідування службових підроблень: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.09 «Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність». Київ, 2013. 17 с.
17. Яремчук В. О. Взаємодія слідчого і спеціаліста. *Велика українська юридична*

енциклопедія : у 20 т. / Нац. акад. прав. наук України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого; редкол. В. Я. Тацій та ін. Харків : Право, 2018. Т. 20 : Криміналістика, судова експертиза, юридична психологія. С. 83–84.

Інформаційні ресурси Інтернет:

18. <http://www.president.gov.ua> – офіційний веб-сайт Президента України.
19. <https://rada.gov.ua> – офіційний веб-сайт Верховної Ради України.
20. <http://www.kmu.gov.ua> – офіційний веб-сайт Кабінету Міністрів України.
21. <http://www.mvs.gov.ua> – офіційний веб-сайт Міністерства внутрішніх справ України.
22. <http://minjust.gov.ua> – офіційний Міністерства юстиції України.
23. <https://supreme.court.gov.ua/supreme/> – веб-сайт Верховного Суду.
24. <http://www.sbu.gov.ua> – офіційний веб-сайт Служби безпеки України.
25. <http://www.gp.gov.ua> – офіційний веб-сайт Офісу Генерального прокурора.
26. <http://www.nbu.gov.ua> – веб-сайт Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського.
27. <http://www.nplu.org> – веб-сайт Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого.

Міжнародні видання:

28. Воробьева И. Б. Техническая подделка документов: способы, признаки, криминалистическое исследование: монографія. Москва: Юрлитинформ, 2013. 256 с.
29. Белкин Р. С. Курс криминалистики: учеб.пособ. 3-е изд., дополн. Москва: ЮНИТИ-ДАНА, Закон и право, 2001. 837 с.
30. Омелянович В. В. Расследование подделки, изготовления или сбыта поддельных документов, государственных наград, штампов, печатей, бланков: автореф. дис. на соискание ученой степени канд юрид. наук: спец. 12.00.09 «Уголовный процесс и криминалистика; судебная экспертиза». Омск, 2011. 23 с.